A1 Evaluatie GRP 2021-2025

Onderstaande tabel geeft de evaluatie van het GRP 2021-2025. De status van het onderwerp is met een gekleurd vinkje weergeven. Groen geeft aan dat het onderwerp naar wens verloopt. Oranje geeft aan dat het onderwerp redelijk verloopt maar dat er op onderdelen aandacht nodig is. Rood geeft aan dat het onderwerp niet goed verloopt en er iets moet gebeuren.

Tabel 3 Evaluatie van het Gemeentelijke Rioleringsplan 2021-2025 op hoofdlijnen.

Onderwerp	Status	Toelichting
Afvalwater		De investeringsprojecten uit het uitvoeringsprogramma riolering zijn op basis van de planning uitgevoerd. We beheren risicogestuurd en doelmatig. Het areaal is in acceptabele staat. Incidenteel zijn er verstopte aansluitleidingen, maar deze worden verholpen. De afvoer van afvalwater van de glastuinbouw in het buitengebied op de drukriolering of oppervlaktewater blijft een aandachtspunt. Duidelijke planregels en beleid hierover zijn daarom in dit WRP belangrijk.
Hemelwater		Het areaal voor inzameling en verwerking van hemelwater is in acceptabele staat. Bij nieuwbouw sturen we aan op hemelwater verwerking op eigen terrein en bij grotere ontwikkeling gezamenlijk met een centrale voorziening. Op incidenten na is instroming van hemelwater via de kolken ongehinderd. Hemelwater overstorten leiden niet tot inundaties en kunnen ongeremd lozen op oppervlaktewater. De exacte vuiluitworp door hemelwaterlozing op oppervlaktewater is onbekend. We streven naar schoon en gezond water en bij nieuwe hemelwaterstelsels leggen we daarom een zuiverende voorziening (bodempassage) aan voordat wordt geloosd op oppervlaktewater. We hebben deze manier van werken geborgd in het Wrp. De afvoercapaciteit van de vrijvervalriolering is nog niet overal voldoende om hevige neerslag (bui08, kennisbank stichting RIONED) te kunnen verwerken, daarom is de status oranje. We blijven hieraan werken door waar het kan en waar het doelmatig is hemelwater af te koppelen van de gemengde riolering en de afvoercapaciteit te vergroten.
Grondwater		Met het bestaand beleid en planregels weten we nieuwe ontwikkelingen te sturen zodat geen toekomstige structurele en nadelige gevolgen van de grondwaterstand optreden. In de bestaande situatie geeft een (extreem) hoge grondwaterstand soms problemen. Dit zijn lastige casussen waarbij het soms niet volledig helder is wie waarvoor verantwoordelijk is. In dit Wrp is daarom compact en duidelijk uitgewerkt wat ieders verantwoordelijkheid is.
Klimaatbestendig en waterrobuust		De status is oranje omdat de onder- en bovengrondse verwerkingscapaciteit nog niet overal voldoende is voor het verwerken van een extreme (stresstest) bui. We werken hieraan en hebben als doel om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn ingericht. Dit krijgen we alleen voor elkaar als iedereen zijn steentje bijdraagt. Afstromend water van verharding vasthouden in het buitengebied is belangrijk omdat in de kernen de ruimte beperkt is. Binnen de GRP planperiode zijn in het regenwaterstructuurplan kansen voor waterberging opgenomen maar deze liggen nog niet vast. In het Wrp zijn deze potentiële locaties opgenomen zodat deze gebieden worden gereserveerd voor waterberging. Groot onderhoud aan B en C watergangen wordt gedaan en de duikers zijn in beeld en geïnventariseerd op onderhoud.

Waterkwaliteit		Binnen de gemeentegrenzen liggen (delen van) een aantal Kaderrichtlijn Water oppervlaktewaterlichamen, namelijk: - de Beekerloop; - Astense Aa en Soeloop; - Aa Eeuwselse Loop, Kievitsloop; - de Aa vanaf Eeuwselse Loop tot Helmond; - Voordeldonkseloop; Voor allemaal geldt dat de normen voor ecologie en chemie niet (volledig) worden gehaald. De status voor waterkwaliteit is daarom rood. Waterkwaliteit is een gezamenlijk opgave. De gemeente werkt samen met waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant en het Rijk aan schoon en gezond (oppervlakte)water. Het waterschap is trekker van de projecten voor het regionaal watersysteem zoals aanleg ecologische verbindingszones en natuurvriendelijke oevers. Deze projecten zijn gedeeltelijk uitgevoerd of in voorbereiding. Met name het verwerven van gronden kost tijd. Gedurende de planperiode 2021-2025 is er blauwalg geconstateerd in de visvijver “De witte bergen”. Samen met het waterschap onderzoekt de gemeente de oorzaak. Op basis van het resultaat wordt in samenspraak maatregelen genomen.
Water als ordenend principe		Het lukt steeds beter om het natuurlijke watersysteem en bodemgesteldheid als ordenend principe mee te wegen bij ruimtelijke keuzes. Dit doen we door bij ontwikkelingen vanaf het begin eisen in te brengen. We hebben deze eisen nog duidelijker en op kaart vastgelegd in het Wrp.
Beleefbaar water		Beleefbaar water is het uitgangspunt en gebruiken we om de waarde van water te vergroten. Bijvoorbeeld door waterberging te combineren met natuurontwikkeling en recreatie. We blijven op deze manier werken en zorgen ervoor dat water, als identiteit van onze gemeente, onderdeel blijft van onze toerisme strategie. Voor dit Wrp gaan we ‘beleefbaar water’ niet opnieuw als expliciet speerpunt opnemen.
Professionaliseren watertaken		Het taakveld water en riool heeft afgelopen planperiode de watertaken geprofessionaliseerd. We stemmen het beheer (vervangen, repareren of renovatie) af op de risico’s die zich kunnen voordoen door per situatie de kans op én de impact van ongewenste gebeurtenissen te wegen. Voor een doelmatige aanpak hebben we vanuit de samenwerking De Brabantse Peel sinds 2017 een renovatie- en reparatiestrategie voor de vrijvervalriolering. We werken dus professioneel aan de watertaken en nemen dit niet opnieuw op als expliciet speerpunt.
Werken samen		De samenwerking met waterschap Aa en Maas en met andere regiopartners (vanuit De Brabantse Peel) gaat goed en is vanzelfsprekend geworden. Hier zijn we trots op! Zo wordt particuliere verharding via het programma Stad als spons van het waterschap gezamenlijk afgekoppeld en doen we samen onderzoek naar het afvlakken van de afvalwater afvoer naar de rioolwaterzuivering. Verder vinden we elkaar in de regio voor kennisdeling, de datagestuurde waterketen, gezamenlijk subsidieloket en aanbestedingen voor beheer en onderhoud van de riolering. Samenwerken met partners is normaal en dus is het niet meer nodig om in dit programma ‘samenwerking’ als expliciet speerpunt te benoemen.

DoFeMaMe

In het GRP 2021-2025 is een DoFeMaMe opgesteld. Hierin zijn de Doelen, Functionele Eisen, Maatstaven en Meetmethode opgenomen voor afvalwater, hemelwater, grondwater en bedrijfsvoering. In de onderstaande tabel is de evaluatie van de DoFeMaMe weergegeven.

Tabel 4 Evaluatie DoFeMaMe GRP 2021-2025

Onderwerp	Status	Toelichting
Inzameling van stedelijk afvalwater		In de planperiode 2021-2025 heeft Asten voldaan aan de eis dat alle percelen zijn aangesloten op het riool. Riolen en andere objecten zijn in hoge maten waterdicht. Water achter gemengde overstorten zijn visueel schoon na een overstort gebeurtenis. Er zijn overtredingen geweest met ongewenste lozingen op het riool. Controle, handhaven en registratie van ongewenste lozingen is belangrijk. Er zijn diverse meldingen van verstoppingen en tegenschot van aansluitleidingen.
Transport van afvalwater		Het transport van afvalwater binnen de gemeente is goed geborgen. Zo is afstroming gewaarborgd, is de afvoercapaciteit van het riool voldoende en worden overstorten beperkt.
Inzamelen hemelwater		Binnen de gemeente wordt voldaan aan de eisen dat hemelwater doelmatig wordt ingezameld, alle percelen kunnen hun overtollig hemelwater aanbieden aan de riolering of het oppervlaktewater, instroming via kolken is over het algemeen ongehinderd en objecten zijn in goede staat.
Verwerking van hemelwater		Hemelwater afvoercapaciteit is toereikend en de vervuilingstoestand is acceptabel. Overstorten leiden niet tot inundaties en kunnen ongestremd lozen op oppervlaktewater. Het riool is waterdicht waardoor uittredend water beperkt is. De hoeveelheid vuiluitworp door hemelwaterlozing op oppervlaktewater is onbekend en is nog een aandachtspunt. Bovengrondse verwerkingscapaciteit is nog niet toereikend om bij Bui08 geen water op straat te hebben en extreme buien te verwerken zonder wateroverlast.
Grondwater		Zowel voor nieuwbouw als bestaande bouw wordt voldaan aan de eis voor een adequaat ontwerp voor ontwatering. Afvoercapaciteit is voldoende om drainagewater te kunnen verwerken. Informatie over het verloop van grondwaterstanden en het functioneren van voorzieningen is publiektoegankelijk.
Bedrijfsvoering		Aan alle functionele eisen voor de bedrijfsvoering is voldaan. Zo wordt er intern goed afgestemd met andere taken, het rioleringsbestand wordt jaarlijks gecontroleerd en de kosten worden inzichtelijk gemaakt. Er is een nauwe samenwerking met het waterschap.

Betekenis voor het nieuwe Wrp

De evaluatie is input voor de nieuwe Water- rioleringsprogramma (Wrp) van de gemeente. Uit de evaluatie wordt het onderstaande over de DoFeMaMe geconcludeerd:

- Enkele van de genoemde doelen moeten SMARTer
- Doelen die geborgen zijn in Wetgeving (bijvoorbeeld milieuwetgeving/vergunning en watervergunnung van het waterschap) hoeven niet opgenomen te worden in het nieuwe Wrp.
- Eisen vanuit het Kaderrichtlijn water (KRW) moeten gelinkt worden aan maatstaven in het Wrp.
- Bedrijfsvoering is een onderdeel van de interne processen en werkwijzen en hoeft niet als beleid opgenomen te worden in het Wrp.